

Tarveharkintaisen määrärahan jakaminen vuodelle 2026

Yhteinen kirkkoneuvosto 27.11.2025 § 298
87/02.03.00/2025

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Rintamäki Juha

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

- 1) merkitä tiedoksi kirkkoherrainkokouksen ja johtajiston valmistelun.
- 2) käydä osaltaan keskustelun tarveharkintaisen määrärahan jaosta.
- 3) myöntää projektirahoitusta seurakuntien yhteiskehittämiseen osoitetusta tarveharkintaisesta määrärahasta yhteensä 655 000 euroa selostusosan kohdassa Rahoitusesitys seurakunnallisen työn kehittämisprojekteille esitetyllä tavalla.
- 4) myöntää projektirahoitusta Yhteisten palvelujen yhteiskehittämiseen osoitetusta tarveharkintaisesta määrärahasta yhteensä 397 000 euroa selostusosan kohdassa Rahoitusesitys yhteisten palvelujen kehittämisprojekteille esitetyllä tavalla.

Käsittely

Kehittämistyön asiantuntija Kristiina Vähäkangas selosti asiaa.

Käsittelyn aikana käytettiin viisi puheenvuoroa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus

Taustaa

Työnjaon keskeisiä linjauksia koskevassa päätöksessä (YKN 3.4.2025) tarveharkintainen määräraha kohdennettiin ja siihen liittyvät toimivaltasuhteet määriteltiin uudella tavalla. Päätöksen mukaan tarveharkintainen määräraha ja siihen liittyvät toimivaltuudet jakautuvat seuraavasti:

- Päätöskohta 30: hyväksyä tarveharkintaisen määrärahan 1,6 milj. euroa jakokäytäntöjen uudistamisen periaatelinjaukset:
 - a. kirkkoherrainkokous koordinoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,9 milj. euroa.
 - b. johtajisto koordinoi yhteisten palveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,5 milj. euroa.
 - c. yhteinen kirkkoneuvosto päättää määrärahasta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2025 aikana on luotu toimintamalli tarveharkintaisen määrärahan jakamiseen vuodesta 2026 eteenpäin. Toimintamalli seuraa YKN 3.4.2025 päätöstä tarveharkintaisen määrärahan ja siihen liittyvien toimivaltuuksien jakautumisesta. Tämä tarkoittaa sitä, että kirkkoherrainkokous koordinoi seurakuntien ja

ydinpalveluiden kehittämiseen osoitettua tarveharkintaisen määrärahan osuutta (yht. 0,9 milj. euroa) ja johtajisto koordinoi yhteisten palveluiden kehittämiseen kohdennettua tarveharkintaisen määrärahan osuutta (yht. 0,5 milj. euroa).

Kehittämistyölle asetetuissa tavoitteissa painotettiin projektijohtamisen mallin muuttamista vaikuttavammaksi ja pitkäjänteisemmäksi ulkoisen arvioinnin ehdotusten pohjalta, mahdollisuutta toteuttaa pidempikestoisia (1–3 v.) ja tavoitteellisia projekteja, joiden tuloksia voidaan arvioida raporttien, osavuosikatsausten ja toimintakertomusten kautta sekä velvoitetta suunnitella uuden toimintamallin jalkauttamisen toimenpiteet ja resursointi osana pysyvää rahoituskehystä projektiaivustuksen päättyessä. Lisäksi tavoitteena oli vaikuttavuustavoitteiden ja tarkempien avustuskriteerien käyttöönotto sekä projektiosaamisen vahvistaminen projektipäälliköiden ammattimaisuutta vahvistamalla ja osaamista kasvattamalla. Projekteilla tulee myös olla asiakas, niiden tulee syntyä tarpeesta ja aloite kehittämiseen tulee tulla sieltä missä on projektin omistajuus.

Tavoitteiden toteuttamisen ja onnistumisen seuraamiseen hyväksyttiin kriteerit ja painopisteet kirkkoherrainkokouksen ja johtajiston esityksestä (YKN 11.9.2025).

Hakeminen

Tarveharkintaisen määrärahan hakuilmoitus julkaistiin sinfossa perjantaina 20.9.2025. Haku sulkeutui torstaina 16.10.2025 klo 15.00. Määräaikaan mennessä saapui yhteensä 13 projektihakemusta, joista kahdeksan ohjautui seurakuntien ja viisi Yhteisten palvelujen kehittämiseen. Seurakuntien hakemuksista yhdessä oli hakijana Kirkko Helsingissä (*Nuoret aikuiset Helsingissä – kirkon merkityksellisyys vahvistaminen*), mutta koska projektin sisältö oli nuorten aikuisten työn ja jumalanpalveluselämän kehittämistä, sen katsottiin sisältönsä perusteella kuuluvan seurakunnallisen työn kehittämisrahan (900 000 €) piiriin. Hakuilmoitukset tehtiin täyttämällä projektin tiedot projektisalkkuun. Projektitoimisto auttoi hakemusten laatimisessa.

Koska syksyn haku tuli hakijoiden näkökulmasta melko nopealla aikataululla, haluttiin mahdollistaa toinen hakukierros kevään 2026 aikana. Tämä mahdollistaa projektien huolellisen suunnittelun, mikä on varsinkin pitkissä projekteissa tärkeää. Määrärahoja (900 000 € ja 500 000 €) ei siis voida jakaa kokonaisuudessaan vielä tällä kierroksella, vaan osa jaettavasta rahasta tulee jättää säästöön kevään hakukierrosta varten. Tämä asia on otettu huomioon rahoitusesityksessä.

Kriteerit

Jotta tarveharkintaista määrärahaa voidaan myöntää, tulee projektin täyttää tarveharkintaiselle määrärahalle asetetut kriteerit (YKN 11.9.2025). Kriteerien tavoitteena on vahvistaa ja tarkentaa kehittämisprojektien toteutusta siten, että projekteja tehdään suunnitellusti ja niiden edistymistä seurataan. Kriteerit myös ohjaavat siihen, että projektihakemukset tehdään tasalaatuisesti eli niissä on tarvittavat tiedot täytettynä (esim. kaikissa hakemuksissa on mukana aikataulu, budjetti jne). Projektisalkun käyttö hakemusten laatimisen välineenä mahdollistaa sen, että hakemukset ovat keskenään samanlaisessa formaatissa, jolloin niiden keskinäinen vertailu on helpompaa.

Kriteerit listaavat kehittämisprojektien teknisiä vaatimuksia: projektien tulee olla A&O-projektimallin mukaisesti laadittuja, strategianmukaisia sekä realistisia. Näiden lisäksi kriteereissä painotetaan vaikuttavuutta ja yhteistyötä – projektien suunnittelua ja toteuttamista yhdessä muiden seurakuntien, yksiköiden tai yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kriteerit koostuvat neljästä osa-alueesta. Niiden kaikkien tulee olla kunnossa, jotta projekti voi saada tarveharkintaista määrärahaa. Osa-alueet ovat 1) Alfa & Omega -

projektijohtamismallin ehdot ja liittyminen strategiaan, 2) projektin toteutus, 3) projektin mitattavat hyötytavoitteet sekä 4) kustannusseuranta ja riskienhallinta. Kriteerit on listattu liitteessä *Tarveharkintainen määräraha_kriteerit 2026*.

Eniten ongelmia projekteille tuotti riskienhallinta ja sen kuvaaminen käytännössä. Syynä tähän on se, että kehittymässä olevassa projektikulttuurissa ei välttämättä ole vielä tarpeeksi osaamista ja/tai käytännön kokemusta riskienhallinnasta.

Painopisteet

Painopisteet ohjaavat projektikokonaisuutta sisällön ja strategisten tavoitteiden näkökulmasta. Painopisteet määritellään erikseen kullekin vuodelle.

Seurakuntien osalta kirkkoherrainkokous on linjannut painopisteet vuodelle 2026 seuraavasti:

Tarveharkintaisen määrärahan jakamisen seurakunnallisen työn yhteiskehittämisen painopisteet vuonna 2026 ovat monikulttuurisuuden edistäminen erityisesti rasminvastaisuuden ja vieraskielisen työn näkökulmista sekä nuoret aikuiset syrjäytymisen ehkäisyn ja diakonisen lähestymistavan painoituksin. Näitä edistetään ylläpitämällä verkostoja ja yhteistyökumppanuuksia sekä vahvistamalla yhteiskunnassa nousevaa kiinnostusta kirkkoa kohtaan.

Yhteisten palvelujen painopisteet vuodelle 2026 on muotoiltu johtajistossa:

Yhteistyökumppanuuksien vahvistaminen eri toimijoiden kanssa, strategianmukaisuus (myös digistrategian) sekä Yhteisten palvelujen johtosäännöissä mainittujen tehtävien mukaisen toiminnan ja palvelujen asiakas- ja tarvelähtöinen kehittäminen Kirkko Helsingissä -strategian vision pohjalta. Kehittämisprojektien tulee olla luonteeltaan "investointi" siten, että niillä voidaan saavuttaa parempaa vaikuttavuutta tai kustannustehokkuutta. Näitä tarkastellaan Kirkko Helsingissä -strategian mittareihin liitetyillä vaikuttavuustavoitteilla ja seurannan mittareilla.

Tuloksellisuus ja vaikuttavuus

Vaikuttavuuden mittaaminen on haasteellista missä tahansa organisaatiossa ja erityisen haastavaa se on projekteissa, joiden hyötytavoitteet eivät ole helposti numeerisesti mitattavia ("hyvinvointi lisääntyy", "hengellisyys vahvistuu"). On hyvä huomata, että sana "vaikuttavuus" tulee lähelle projektien tuloksellisuutta ja niiden mitattavia vaikutuksia. Laajemmassa mittakaavassa projektikokonaisuuden vaikuttavuustavoitteita tarkastellaan Kirkko Helsingissä -strategian mittareihin liitetyillä vaikuttavuustavoitteilla ja seurannan mittareilla.

Kaikki projektit olivat listanneet projektisalkussa projektinsa hyöty- ja tuotostavoitteet. Hyötytavoitteella mitataan projektin onnistumista **vaikutusten tasolla**: Onko tavoiteltu muutos toteutunut? Onko projekti tuottanut lisäarvoa? Onko vaikutus mitattavissa ja todennettavissa? Käytännön tasolla projektien listaamat hyötytavoitteet toimivat samalla myös projektin tuloksellisuustavoitteina.

Helsingin seurakuntayhtymän projektitoiminnassa vaikuttavuuden arviointi on vasta kehittymässä. Projektitoiminnan kokonaisuudessa tähtäin on tällä hetkellä perustason projektiosaamisen kehittämisessä koko seurakuntayhtymän tasolla. Projektitoiminnan vakiintuessa ja projektiosaamisen kasvaessa voidaan rimaa nostaa sekä tuloksellisuuden että koko projektikokonaisuuden vaikuttavuuden arvioinnin osalta.

Monivuotinen projektirahoitus

Yhteinen kirkkovaltuuston päätöksen (11.9.2025) mukaisesti vuodesta 2026 alkaen tarveharkintaista määrärahaa on mahdollista myöntää enintään kolme kalenterivuotta kestäville projekteille. Näille projekteille myönnetty rahoitus otetaan kokonaisuudessaan niiden käynnistymisvuoden tarveharkintaisesta määrärahasta. Projektin käynnistyessä päätetään projektin kestosta ja mahdollisesta monivuotisuudesta. Projektin käynnistyessä sille myönnetään kerralla kokonaismääräraha, joka kattaa koko sen toiminta-ajan.

Yhteen projektiin voi saada rahoitusta maksimissaan 80 000 € / vuosi enintään kolmen vuoden ajan (3 x 80 000 € = 240 000 €).

Päätösehdotuksen perustelut

Kaikki 13 saapunutta projektihakemusta täyttivät pääsääntöisesti tarveharkintaiselle määrärahalle asetetut kriteerit. Eniten ongelmia tuotti riskien arviointi. Lisäksi yleisellä tasolla olisi suotavaa, että kaikkien projektien suunnitelmia tuotosten jalkauttamiseksi projektin päättymisen jälkeen olisi hyvä vielä vahvistaa. Jatkossa olisi siis tarpeen ohjata projektipäälliköitä ja omistajia huomioimaan entistä syvemmin nämä osa-alueet projektitoiminnassaan.

Valitut painopisteet oli otettu pääsääntöisesti hyvin huomioon. Kaikki projektit sisälsivät yhteistyökumppanuuksia ja kaikissa projekteissa oli mietitty strategianmukaisuutta.

Tällä hakukierroksella oli ensimmäistä kertaa mahdollista hakea rahaa projekteille, joiden kesto on yhtä kalenterivuotta pidempi (1-3 vuotta). Maksimikeston eli kolmen vuoden projektihakemuksia oli seurakuntien kahdeksasta hakijasta neljä. Kolmevuotinen projekti on kokonaisuudessaan laaja, se vaatii paljon esivalmistelua ja suunnittelua. Maksimisummaa 240 000 euroa haettaessa projektilta pitää voida odottaa merkittäviä hyötyjä ja tuotoksia ja niitä pitää pystyä osoittamaan jo suunnitelmavaiheessa. Tästä syystä yhdellekään projektille ei esitetä vielä tällä kierroksella täyttä kolmen vuoden rahoitusta.

Kaikki projektihakemukset (projektikuvaukset) ovat liitteenä.

Esitys määrärahan jakamisesta

Seurakunnallisen työn kehittäminen (900 000 €)

Tarveharkintaista määrärahaa on jaossa seurakunnalliseen yhteiskehittelyyn vuodelle 2026 yhteensä 900 000 €. Aiemmin päätetyn prosessin mukaisesti seurakuntien hakemukset käsiteltiin ensin Kirkkoherrainkokouksen valmisteluvaliokunnassa (21.10.2025), jossa tehty esitys tuotiin kirkkoherrainkokouksen käsiteltäväksi 4.11.2025. Lopullisen rahoituspäätöksen tekee Yhteinen kirkkoneuvosto Kirkkoherrainkokouksen esityksestä.

Kokouskäsitelyissä tarkasteltiin sitä, että kehittämishankkeet nousevat helsinkiläisten ja seurakuntien tarpeesta sekä ovat projekteille asetettujen kriteereiden ja painopisteiden mukaisia. Joidenkin projektien hakusummaa leikattiin ja yksi projekti jäi rahoitusesityksen ulkopuolelle. Seurakuntien hakemuksista yhdessä oli hakijana Kirkko Helsingissä (*Nuoret aikuiset Helsingissä – kirkon merkityksellisyyden vahvistaminen*), mutta koska projektin sisältö oli nuorten aikuisten työn ja jumalanpalveluselämän kehittämistä, sen katsottiin sisältyvän perusteella kuuluvan seurakunnallisen työn kehittämisrahan piiriin.

Esityksessä on otettu huomioon projekteille yhdessä määritetyt kriteerit, painopisteet, projektin sisällön kokonaisuus sekä jaettavan rahan riittävyys. Rahoitushakemusten yhteenlaskettu summa oli 1 240 000 €, mikä on reilusti enemmän, kuin mitä rahaa on mahdollista jakaa. Karsintaa jouduttiin siis tekemään.

Kirkkoherrainkokouksen esitys rahoitettavista projekteista perusteluineen on esitetty tarkemmin liitteessä *Tarveharkintainen määräraha_haku1_2026_ Seurakunnat*.

Rahoitusesitys seurakunnallisen työn kehittämisprojekteille

Nimi	Seurakunta	Haetaan	Esitetään
Portteja työelämään	Tuomiokirkkosrk	80 000	80 000
Huopalahden rovastikunnan monikulttuurisuushanke	Kannelmäen srk	240 000	160 000
Arcada Lounge	Johannes fors.	240 000	80 000
Hoppets nätverk – Network of Hope	Matteus fors.	210 000	80 000
Vapaaehtoistoiminnan työ-paja NEET-nuorille	Kallion srk	95 000	0
Nuorten aikuisten elämän-hallinnan tukeminen	Vuosaaren srk	70 000	70 000
Kokeilu oppilaitosdiakoni-toiminnasta	Kallion srk	65 000	65 000
Nuoret aikuiset Helsingissä - kirkon merkityksellisuuden vahvistaminen	Kirkko Helsingissä	240 000	120 000
YHTEENSÄ		1 240 000	655 000
jää kevään hakuun			245 000

Rahoitettavaksi esitettävien projektien yhteissumma on 655 000 €, jolloin kevään hakukierrokselle jää jaettavaa 245 000 €.

Yhteisten palveluiden kehittäminen (500 000 €)

Saapuneet hakemukset (5 kpl) käytiin läpi johtajistossa 11.11.2025. Kokouksessa tarkasteltiin sitä, että kehittämishankkeet nousevat helsinkiläisten ja seurakuntien tarpeesta sekä ovat projekteille asetettujen kriteereiden ja painopisteiden mukaisia. Rahoitushakemusten yhteenlaskettu summa oli 497 000 €. Karsintaa jouduttiin siis tekemään, jotta myös kevään hakuun jäisi rahaa. Johtajiston esitys rahoitettavista projekteista perusteluineen on esitetty tarkemmin liitteessä *Tarveharkintainen määräraha_haku1_2026_ Yhteiset palvelut*. Esityksessä on otettu huomioon projekteille yhdessä määritetyt kriteerit, painopisteet, projektin sisällön kokonaisuus sekä jaettavan rahan riittävyys.

Rahoitusesitys yhteisten palvelujen kehittämisprojekteille

Nimi	Seurakunta	Haetaan	Esitetään
Verkkokoulutus: neuromoni-naisuuden huomioiminen kirkossa ja rippikoulutyössä	Yhteinen seurakuntatyö	15 000	15 000
Monikielisen diakoniatyön saavutettavuuden kehittäminen	Yhteinen seurakuntatyö	150 000	130 000

Varainhankinnan uudet avauk- set Helsingin seurakunta- yhtymässä	Hallinto-osasto	160 000	120 000
Studiotoiminnan kehittäminen	Yhteinen seurakuntatyö	52 000	52 000
Yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia nuorten aikuisten kirkossa	Yhteinen seurakuntatyö	120 000	80 000
YHTEENSÄ		497 000	397 000
jää kevään hakuun			103 000

Rahoitettavaksi esitettävien projektien yhteissumma on 397 000 €, jolloin kevään hakukierrokselle jää jaettavaa 103 000 €.

Aikataulu

Projektin hakuaika oli 20.9.-16.10.2025. Kirkkoherrainkokous käsitteli asiaa 4.11.2025 ja johtajisto 11.11.2025. Tämän jälkeen esitykset viedään yhteiseen kirkkoneuvostoon 27.11.2025.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin: Toteutuessaan projekteilla voi olla myönteisiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin.

Talous-, henkilöstö- ja ympäristövaikutukset: Päätöksen talousvaikutukset on huomioitu seurakuntayhtymän vuoden 2026 talousarviopäätöksissä. Tarveharkintaisella määrärahalla rahoitetaan seurakuntien ja yhteisten palvelujen projekteja, joilla on talous- ja henkilöstövaikutuksia. Päätöksellä voi olla välillisiä vaikutuksia myös ympäristöön.

Vaikutukset Helsingin seurakuntayhtymään: Määrärahaesityksen piirissä olevilla projekteilla saadaan edistettyä Kirkko Helsingissä -strategian toteuttamista. Tarveharkintaisella määrärahalla on myönteisiä vaikutuksia Helsingin seurakuntien ja Yhteisten palveluiden työn tekemisen edellytyksiin, kunhan kehittämistyön tavoitteista pidetään kiinni.

Lisätiedot

Seurakuntayhtymän johtaja Juha Rintamäki, juha.rintamaki@evl.fi
 Kehittämistyön asiantuntija Kristiina Vähäkangas, kristiina.vahakangas@evl.fi